

KNUD RASMUSSEN

MINDEUDGAVE

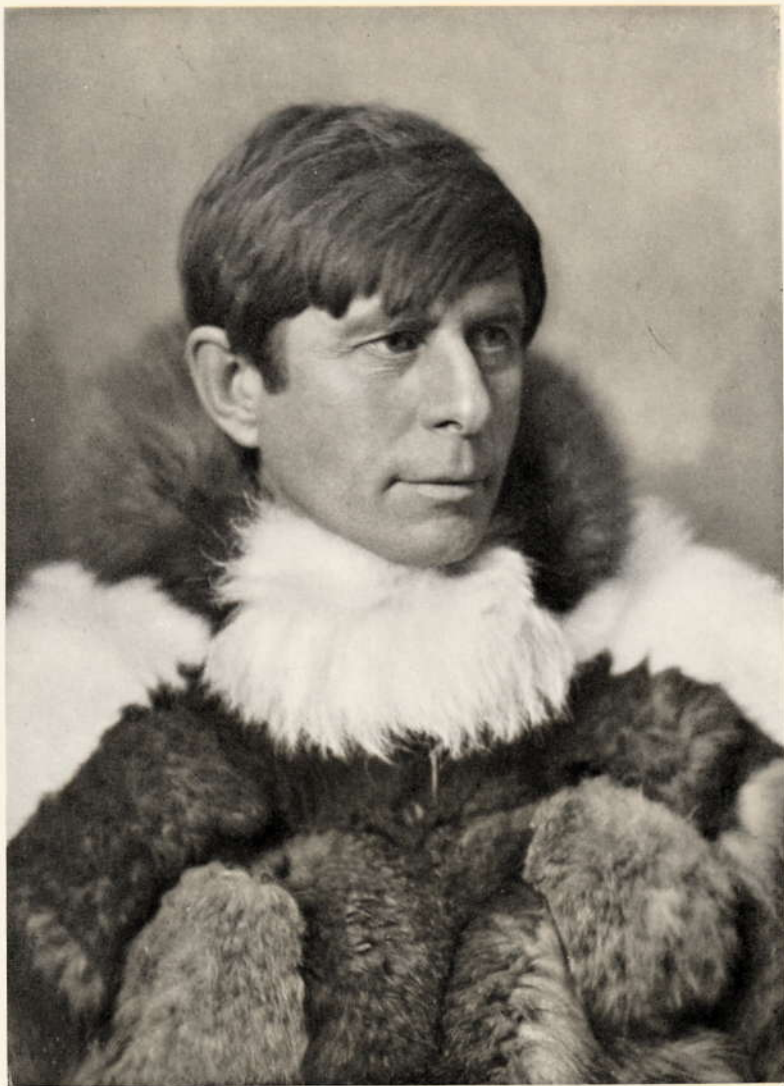
UDGIVET AF

PETER FREUCHEN · THERKEL MATHIASSEN

KAJ BIRKET-SMITH

I. BIND

GYLDENDALSKE BOGHANDEL · NORDISK
FORLAG · KØBENHAVN · MCMXXXIV

Knut Resundren

Knud Rasmussens Forfatterskab strækker sig over en lang Række Aar, hans første Bog udkom i 1905, og man forundres nu over alt, hvad han fik udført — ved Siden af den Række Bøger, der nu staar som et Monument over en af Landets djærveste Sønner.

Udgangspunktet for Forfatteren var Ekspeditionerne til det mærkelige skønne Land, eller maaske rigtigere, hans Barndom oppe i Jakobshavn. Ekspeditionerne, Slæderejserne tværs over Landet, Organisationen af Kolo-nien Kap York, Undersøgelserne af Eskimostammerne, saavel som de folkloristiske og arkæologiske Studier var hver for sig Bedrifter eller betydningsfulde Arbejder, der viste os Knud Rasmussens fremragende Evner og geniale Forstaelse.

Men Bedrifterne kom ikke til at staa alene, de blev fulgt af Bøgerne, som vidnede om vidtspændende Aand og levende Interesse for det oplevede. Forfatterskabet strækker sig over mange Felter, fra arktisk Videnskabs til Snehyttens Sange og Festens Gave, og Bøgerne bevidner, at den der skrev dem var en Digter, saaledes som man ogsaa følte det, naar han i Foredrag talte de begejstrede Ord om det lille Folk, som han elskede, og som gen-elskede ham.

I den smukke Udgave samles nu hans Hovedværker, og det danske Folk vil bevare denne Skat, værne om det Minde, den giver os, og styrke den Samhørighed, som Knud Rasmussen var Talsmand for, Samhørigheden mellem Grønland og Danmark, Broderskabet mellem de to Folk, der skal leve sammen trods Adskillelsen ved det store Hav.

Knud atuagkiortûvok pikorigsok, taimáikamilo atuagkiortarpok nuánerdluínartunik. tamákule atuagkiarpagssue nuánarinékartakissut pivdlugit aperĩnarsínauvugut ima: Knudip atuagkiarpagssue sôrdlikiak taima nuánarinékartigissarpát? imalûnît sôrdlikiak taima pâsinartigissarpát? tamáko aperkutit akíssutekartípáka ima: 1) atuagkiagssane nuánarivdluardlugit tigussaramigit taimáipok; 2) atuagkiortarame pâsivdluagkaminit taimáissutigâ.

kalâtdlit ilerkuinik ugperissainigdlûnît atuagkiôrângame erkordluínartunik atuagkiortarpok. erkordluínartunigdlo atuagkiortarneranik mána patsisauvok: a) nangminek kalâtdlit okausekatigigamigit; b) atuagkiagssane pâsivdluarkârdlugo agdlagtaramiuk. taimáissusia nangminek takuvdluarsimavara itsarnitsanik agdlagtuekatigigavko. ilame kingornagut tupigusûtigissarpara atuagkiornermut pikoríssusia.

kalâtdlit okausekatigigamigit kalâtdlisut agdlagsimassut kavdlunâttut nugtertarpai kavdlunâkatiminut pâsinarsardluardlugit. taigdlíortûgamilo atuagkiane tugdluartiterdluarsínauvâ pikunartûngordlugo. taimáilíornermigutdlo itsarnitsat okalugtuat ivngerutitdlo píssusê imáitdlo avdlângornagit.

Knudip atuagkiarissartagkane atuagkiarissángilai ilisimatûinarnut atuagagssángordlugit. atuagkiarissarpaile ilíniarníkíssuánguanútaok atuagagssángordlugit. taimaingmat Knud-imut kujássutigssarpagssuit amerôlakaut; taimailíungíkalaruvtalo kujasuíssuserput sarkumersinaorkajakârupt.

Knudip uvaguvtínik kimagúnera sule artornartutut misigisimavarput, taimáitumik atuagkiarpagssue agsut pigerusugpavut.

taimáitumik nuánârutigâra kingumut tákuterkísangmata, tamánalo kamûna kujássutigíngârdlugo misigivdluarpunga.

København-ime 24. Januar 1934.

KÅRALE ANDREASEN

Knud var en fremragende Forfatter, og derfor skrev han Bøger, der var aldeles prægtige. Naar nu de mange Bøger, han har skrevet, bliver læst med saa stor Glæde, kunde vi spørge: Hvorfor holder man saa meget af at læse Knuds Bøger? Eller — hvorfor er de saa forstaaelige? Disse Spørgsmaal kan jeg besvare saaledes: 1) Det er, fordi hans Bøger blev

til under hans store Glæde ved Arbejdet; 2) Og fordi han levede sig ind i og forstod sit Stof til Bunds.

Skrev han Bøger om grønlandske Skikke og Tro, blev de til en rammende Skildring af disse. Grunden til dette var: a) At han havde fælles Sprog med Grønlænderne; b) At han altid søgte at forstaa sit Stof til Bunds, før han skrev om det.

Dette saa og forstod jeg, da vi sammen nedskrev de østgrønlandske Myter og Sagn. Ja! jo mere jeg tænker over det, des mere maa jeg beundre ham for det. —

Da han havde fælles Sprog med Grønlænderne, kunde han oversætte, hvad der var skrevet paa grønlandsk, saa det blev forstaaeligt for hans danske Landsmænd. Han var jo Digter og kunde derfor skrive sine Bøger i et smukt og klangfuldt Sprog uden derved at forandre Sagnenes og Sangenes Toner og Indhold.

Knud skrev ikke Bøger for Videnskabsmænd alene, men ogsaa Bøger, der kan forstaaes af andre, som ikke har lært saa meget.

Vi har derfor meget at takke Knud for, og gjorde vi ikke det, vilde vi vise stor Utaknemmelighed.

At Knud er gaaet bort, føler vi stadig som noget tungt, og vi vil derfor gerne eje alle hans mange Bøger.

Det er mig en stor Glæde, at de atter vil udkomme, og jeg føler inderst inde en stor Taknemmelighed derfor.

p. t. København, 24. Januar 1934.

KÅRALE ANDREASEN

Det centrale i Dr. Knud Rasmussens Livsarbejde var fra først til sidst Ønsket om at lære andre Mennesker saa meget som muligt om de eskimoiske Folk. Den inderste Grund hertil er utvivlsomt den, at han følte sig knyttet til dem ved Blodets Baand. Selvom de $\frac{15}{16}$ Dele af hans Blod var europæisk, har den sidste 16. Del været den, der har givet ham sit særlige Præg, thi det var den, der i Forbindelse med hans varme Hjertelag bragte ham til at føle sig selv som en Repræsentant over for Verden for hele den eskimoiske Befolkning. Dette gjorde, at han følte Ret og Forpligtelse til naar som helst og hvor som helst at forsvare Eskimofolkenes Interesser og at forklare deres Ejendommeligheder i Karakter og Tankegang. Og for at

gøre dette, folte han ogsaa Ret og Pligt til at udforske de enkelte Personers hele aandelige Indhold, saa langt som det ene Menneske overhovedet kunde udforske det andet.

Hertil havde han Betingelser som ingen anden, ikke alene derigennem at han fra sin tidligste Barndom havde lært det grønlandske Sprog, men ogsaa derigennem at han tillige ejede en Kunstners hele og fulde Evne til at forstaa det, han mødte i de primitive Naturer og til at gengive det, han havde forstaaet, saa det ofte blev gedigen, kostelig Kunst for dem, der forstod ham igen.

Den Betydning, Knud Rasmussen igennem disse Egenskaber har faaet for Grønland og for den grønlandske Befolkning, lader sig ikke maale. Han har hos de Grønlændere, der staar længst fremme i Udvikling, vakt Troen paa, at de og deres Stammefrænder, naar de satte alle deres Kræfter ind, kunde og skulde bidrage til at sikre Livsmulighederne i Fremtiden, og han har ude omkring i Verden vakt andre Menneskers Forstaaelse af, at man i hele Menneskelighedens Interesse maatte søge at give denne Tro hos Grønlænderne al rimelig Støtte.

DAUGAARD-JENSEN

KNUD RASMUSSEN OG NATIONALMUSEET

For Knud Rasmussens Livsgerning var Fødelandet Grønland og Fædrelandet Danmark paa een Gang Udgangspunkt og Maal. At knytte disse Lande og deres Folk fastest muligt sammen, at lære dem at kende og forstaa hinanden og endelig at lære Verden at kende og ære dem begge var Grundplanen for al hans Virken.

Hans Forskerbane gik fra Grønlænderne ud til deres fjernestboende Slægtninge blandt Stillehavskystens Eskimoer; men det indsamlede Fond af Viden skulde komme Danmark tilgode; herfra skulde Publikationerne udgaa, og her skulde det indsamlede Materiale af Genstande til Belysning af eskimoisk Kultur i Fortid og Nutid bevares. Saaledes blev det danske Nationalmuseum det Sted, hvor hans Virkens Veje mødtes.

Knud Rasmussen var paa een Gang en Aand af vidt Vingefang og et Menneske af dyb Beskedenhed. Han undsaa sig ved at byde det store Museum de enkelte Smaating, han erhvervede paa sine tidlige Rejser; der kunde gaa Aar, inden han vovede sig frem med sine Gaver. Men samtidig

var det hans Drøm at gøre Nationalmuseet til det uundværlige Studiested for Verdens Eskimoforskning.

For de koloniserede Dele af Grønland havde Danmarks Museum allerede den absolutte Førsteplads, Oprettelsen af Thulestationen 1910 skabte Muligheder for ogsaa at fuldstændiggøre Samlingerne fra Jordens nordligste Beboere, Polargrønlænderne; den fulde Virkeliggørelse af Knud Rasmussens stolte Drøm skete dog ved den Plan, han havde lagt i sit 30. Aar, men som først kom til Udførelse 1921—24 ved den 5. Thuleekspedition, der hjembragte et overvældende Stof, baade arkæologisk og etnografisk, fra de fleste Eskimostammer helt ud til Amerikas Vestkyst og ind i Asien.

Ikke tilfreds hermed virkede han videre for Udvidelse af Museets Materiale fra Stammer, hvis Kultur kunde tjene til Sammenligning med den eskimoiske: arktiske Folk i Sibirien og de til Eskimoomraadet grænsende Indianere.

Da den store danske Bevægelse sattes i Gang for at skaffe Nationalmuseets rige Samlinger en værdig Ramme, var Dr. Knud Rasmussen blandt de selvskrævede til at stille sig i Spidsen. Maalet blev naaet; men han skulde ikke opleve at se den Bygning færdig, i hvilken hans Sager vil optage en halv Snes Sale. Knud Rasmussens Død har berøvet Nationalmuseet sin varmeste Ven og stærkeste Støtte.

THOMAS THOMSEN